

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 30. Pœnitentiæ aliis suadenda, prædicanda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

§. XXIX.

Poenitentia semper, etiam in morte, bona.

ET missa aqua lavabunt in ea Aaron, & filii ejus, manus suas, ac pedes; quando ingressuri sunt tabernaculum testimonii. Ex. 30. 18. 19. 20. Tunc Aaron, & filii ejus; debent in eo lavare manus, & pedes, id est, peccata operis, & affectionis, per poenitentiam diluere; maxime quando ingressuri sunt tabernaculum testimonii. Ita & nos oblaturi, & reddituri, Deo animas nostras in morte, tanquam thimiam redolens suave, debemus prius à peccatis omnibus ablui. Hugo Card. in Joan. 7.

Elevatio manuum mearum sacrificium vespertinum. Pl. 140. 2. Elevatio manuum significat opera pia, quæ in elemosynis exercetur. Sacrificium verò vespertinum illam oblationem significat, quam in fine vitæ Domino solet offerre religiosa devotio, cum poenitentiam gerimus. Vespera enim nostra est, quando illam lucem morte veniente deserimus. Cassiodorus hic.

Parabola vineæ. Matth. 20. 1. Docet nos quòd in senectute etiam liceat respiscere, & regnum cælorum assequi: hæc enim undecima hora est. Theophylactus hic.

Bene beatus plane, qui vel in senectute corripit errorem. Beatus, qui vel sub ictu mortis animum convertit à vitis. S. Ambros. orat. funebri de obitu Valentini Imp. sub initium.

Christus in paradysum de cruce latronem intulit. Et nè quis aliquando seram conversionem putaret, fecit homicidii poenam Martyrium. S. Hieron. ep. 58.

§. XXX.

Poenitentia aliis suadenda, prædicanda.

QUandocunque Spiritus Domini malus arripiebat Saul, David tollebat citharam. &c. 1. Reg. 16. 23. Saul in eo, quòd, David citharam percutiente, refocillabatur, & levius habebat & recedebat ab eo spiritus malus inimicos Dei significat, pro parte illorum, qui audità dulcissimâ prædicatione Christi, ad poenitentiam invitantis, ad fidem ejus convertuntur; & refocillantur, depositis peccatorum oneribus; & per confessionem recedit ab eis diabolus. S. Rupertus l. 2. in lib. Reg. c. 2.

Erubescant, & conturbentur &c. Pl. 6. 11. Intuere, quam sancta est conscientia poenitentis. A peccatis suis facta libera, mox pro suis inimicis, ut convertantur, exorat: ut, sicut ille suscepit veniam, ita & inimicos ejus ad Domini gratiam redire contingat. *Avertantur retrorsum;* ut non permittantur ire, quò tendunt; sed cum redeunt, ab Inferni fovea liberantur. *Et erubescant valde velociter.* O desiderium sanctæ mentis eximium! quis enim in causa sua amplius petere potuit? Talium itaque Dominus miseretur, qui misere-

cordiæ momenta non negligunt: *beati misericordes!* Cassiodorus hic.

Docebo iniquos vias tuas, & impii ad te convertentur. Pl. 50. 15. David geminò notatus, adulteri, cædisque stigmatè, inusitam criminum infamiam abolendam sibi statuit peccatorum curatione, aut certè curâ. Ratus scilicet, tutiorem sibi ad veniam aditum patere nusquam, quàm si non caveam sibi ad lugendum, sed cathedram ad docendum exstrueret. Oliva l. 1. Strom. §. Tu aliquando conversus &c. David, cum in expiationem criminis sui charitatem Patris flagitare; non eâ usurum se in cultum Numinis protestatur, sed in culturam iniquorum. *Redde mihi latissimam salutaris tui &c.* Pl. 50. 14. Quòd te convertes? ubi te Spiritus Dei, qui amor est, infunderit ad salutem? quibus Deum hostiis honorabis? nullis. *Si voluisses, dedissem utique.* Quid ergo amore plenus Domino exhibebis? *docebo iniquos vias tuas.* Ergo paraclètò inundatus David, non figendis Deo osculis vacabit, sed extergendo sceletorum puri, manus, spongiaeque, admovebit: non ignorans, amantiorum se fore Nominis; si fratri diligentius, quàm Deo, famuletur. Oliva l. 2. Strom. §. filia Jerusalem nolite flere &c.

Vox turturis audita est in terra nostra. Cant. 2. 12 id est, Christi Salvatoris nostri dicentis: *poenitentiam agite; appropinquavit &c.*

Facies leonis &c. Ezech. 1. 10. Leonis gerit imaginem, ob rugitum vocis suæ; quâ docet poenitentiam agere, deserere vitia, repugnare diabolo, futurum devitare Judicium. S. Laur. Just. l. in festo S. Marci Evang.

Et factum est, cum accumberet in domo illius multi publicani, & peccatores, simul discumbant cum Jesu. Marci 2. 15. Magnò mox convivio in domo sua instructo, cum Christum ipsum, tum cæteros omnes familiaritate conjunctos, benigne ad illum invitavit. Fecit id autem, nè solus ipse beneficium accipiat; sed reliqui omnes, qui ad epulum vocati venerant. Victor Antioch. hic de S. Matthæo.

Misit servum suum hora cæna dicere invitatis &c. Luc. 14. 17. Dum cuilibet reversum agenti dicimus; convertere, Deum sequere, Mundum relinque; ubi hanc, nisi ad Dominicam coenam, vocamus? S. Gregor. hom. 36. in Evang.

Et calcamenta in pedes ejus. Luc. 15. 22. Per hæc significatur promptitudo, & cursus, ad actus virtutum, præsertim prædicationem Evangelii: poenitentes enim maxime sitiunt aliorum poenitentiam, & salutem. Ita S. Hieron. Ambros. August. l. 2. Evang. qq. apud Cornelium hic.

Tu aliquando conversus confirma fratres tuos. Luc. 22. 32. Piscina tua fratris vomica est, in eam si descenderis primus, licet Naaman sis, Angelus emerges. Quære peccantem: utque fratris ex vulnere exfluxeris mortem; vives. Lepræ tuæ nolo Eliazum quæras, sed Naamanum. *Confirma fratres tuos:* nolo Joannem

nem adeas hiliō coronatum; Thomam conſe-
quere. Paulus, cū viſum recepiſſet, non ad
Apoſtolos Jeruſolymam profectus eſt; ſed, ci-
atricem plagis ſuis obducturus, Synago-
gam, Judaeorum Damafci irrupit. Act. 9. 20.
Velamen eorum ex oculis detracturus; ut eō
vulnus ſuum obligaret. *Et continuo in Sy-
nagogas predicabat Jeſum.* Judaeos conve-
nit, non Apoſtolos: ratus ita barbariem ſuam
eradi poſſe, traductis ad Chriſtum contribuli-
bus ſuis. Oliva l. 1. Strom. §. Tu aliquando &c.
Theodoretus orat. de charit. ſicut ego te non
deſpexi & cū fluctuares, & laborares; ita tu ſis
quoque ſullentaculum fratribus, qui circum-
gantur; & id, quod eſt aſſecutus, imperti auxilium.

*Cornelius expectabat illos convoca-
tis cognat ſuis.* Act. 10. 24. Præ gaudio: quia
drachma animæ ſuæ inventa, adveniente
Petrō: ut illa mulier præ gaudio *convocat a-
micas.* Luc. 15. 9. S. Chryſoſt. hom. 23. in A-
ſta: hoc amici officium, hoc pii eſt; in tan-
tis bonis amicos facere ſocios. Sylveira hic.

S. Chryſoſtomus eō ipſo, quō in cathedram
Conſtantinopolitanam ſublimatus eſt, die, cor-
am Imp. Arcadio, & univerſa nobilitate, mag-
nāque Episcoporum multitudine, ita concio-
nem primam exorſus eſt: Nos, qui ineffabi-
libus Dei rationibus ideo ad vos venimus, ut
voluntatem ejus teſtificaremur; hoc primum
verbum à Chriſto, & divino ejus Præcurſore,
accipientes, vobis annuntiamus: *penitentiam
agite; appropinquat enim regnum cælorum.*
Matth. 3. 2. Hac autem vobis in memoriam
revocare non gravabor, nullā difficultate im-
pediatur; quin eandem vobis perpetuō incul-
tem,

§. XXXI.

Miscellanea.

Oculetur me oculo oris ſui. Cant. 1. 1. Non
temerè aſſurgat anima ad os Sereniſſimi
Sponſi; ſed ad pedes ſeveriſſimi Domini mecum
pavida jaceat; & cum publicano terram tre-
mens, non cælum, aſpiciat: nè confuſa in lu-
minaribus cæli facies, aſſueta tenebris, obrua-
tur à gloria. S. Bernardus l. 3. in Cant. Longus
ſaltus, & arduus eſt, de pede ad os; ſed nec
acceſſus conveniens. Quid enim? recentī ad-
huc reſperſus pulvere ora ſacra continget? Heri
de luto tractus, hodie vultu gloriæ præſenta-
ris. Id. ib.

Niſi converſi fueritis &c. Matth. 18. 3.
Tunc penitentia fides habetur, cū humili-
tati conjuncta eſt. S. Baſilius Seleuc. orat. hic,
illud: niſi converſi.

Stans retro. Luc. 7. 39. Stabat retro, quia ejus
veſtigia imitari proponebat. S. Anton. Pad. fer.
5. D. Paſſ.

Cum in ſe reverſa cognoſceret, quā malè
ambularet, à tergo Domini ſe conſtituit; ut
jam non ſuum inſtinctum, ſed Domini ductum,
& veſtigia ſequeretur. Sylveira hic.

Viſ ſanus fieri. Joan. 5. 6. Eādē imagine
aſſatur in interiori ſenſu quemlibet peccato-
rem. Quid iſta interrogatio ſentire videtur?
niſi, viſne infirmus ore proprio conſiteri pec-

catum? Affectas ſanitatē; ad iſſe te oportet
infirmiſſimam, Placētne tibi ſanitas? ergo di-
ſpiceat infirmitas. Sim. Caſſ. l. 5. c. 27.

Cadens in terram. Act. 9. 4. Ceciditne in
faciem? an retrorſum? S. Gregor. hom. 8. in
Ezech. putat in faciem cecidiſſe: quia pœnitē-
tes, ac juſtificandi, per humilitatem, ac pœ-
nitentiam, in faciem cadunt; reputantes ſe in-
dignos cælum videre. Impii autem retrorſum
cadunt, tanquam nunquam erigendi. Sic Ju-
das, & Judæi comprehēdentes Jeſum, *abie-
runt retrorſum, & ceciderunt in terram.*
Joan. 18. 6. Sylveira hic. In faciem cadere, eſt
in hac vita ſuas unumquemque culpas agno-
ſcere, & pœnitendo deſcere. Retrō verò, quō
non videtur, cadere, eſt ex hac vita repente
decedere; & ad quæ ſupplicia ducatur, ignora-
re. S. Gregor. mor. l. 31. c. 10.

Eſt nobis ſpes magna pœnitentibus: quia
Advocatus noſter factus eſt Judex noſter. Id.
hom. 34. in Evang. in fine.

Quis tam maliſioſus; ut non pœniteat his
diebus? S. Bernardus ſ. de Paſſ. D.

Vaſa figuli probat fornax, & tribulatio verè
pœnitentes diſcernit. Id. tr. de gradib. ſuperbiæ
gr. 8.

Quia hæc Dominica cœnæ ſacra fe-
ſtivities multa in ſe habet myſteria; ideo in ea
ſpecialiter pœnitentibus conſugium unum vi-
detur eſſe ad Dominum; & non ſolum publicè
pœnitentibus; ſed etiam omnibus Chriſtianiſ.
S. Eligius Noviom. hom. 6. in Cœna Domini.

Hac die pœnitentibus per indulgentiam ſub-
venitur; diſcordes ad concordiam hodie re-
deunt; pacificantur irati iudices, & jam latro-
nibus parcunt; pateſcunt carceres in toto orbe;
dant indulgentiam principes criminis; ſervis
malis indulgent Domini. Id. hom. 10. de Cœ-
na Dom.

Pœnitentia indigna admodum eſt patientiæ;
citra cujus operam perſici neſcitquam poteſt.
S. Antiochus Abb. hom. 78.

§. XXXII.

Impœnitentia.

Spiritus autem blaſphemia non remittetur.
Matth. 12. 31. Hac omnino impœnitentia
non habet remiſſionem neque in hoc ſæculo,
neque in futuro. S. Auguſt. ſ. 11. de Verb. D.
ſecundum Matth.

Theſaurizas tibi iram in die ira. Rom.
2. 5. Dum ad pœnitendum tempus accipit,
& ad peccatum expendit; ipſum remedium
gratiæ vertit in augmentum culpæ. S. Anſel-
mus.

Non dolere, quia peccaveris, magis in-
dignari, atque irafci facit Deum, quā illud
ipſum, quod antea peccaveras. Propter quod
in ipſam jam dignum erat demergi terram, &
nè ſolem quidem iſtum videre, non reſpirare
proſuſ. S. Chryſoſt. hom. 14. in Matth. 4.

Fuit Toleti juvenis, ab ineunte ætate
corruptis moribus: qui cū cepiſſet agro-
tare, ab accedente Confefſario de pœnitentia
monitus, negavit tunc eſſe neceſſitatem